

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

SA EXAM PAPERS
Proudly South African

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERIFIKAAT

GRAAD 12

REKENINGKUNDE V2

NOVEMBER 2024

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Tensy anders getoon in die nasienriglyne, is strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenaliserings mag toegepas word nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae by daardie item(s) verdien het.
3. Tensy anders getoon, ken volpunte toe vir 'n korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat getoon is.
4. Indien 'n vooraansuiweringssyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). **LW:** As syfers in die nasienriglyne vir komponente of bewerkings aangedui word, dra hierdie syfers nie die metodepunt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie getoon is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar dit aangedui word, kan deel-punte toegeken word om die verskil in die kwaliteit van kandidate se antwoorde aan te dui.
7. Indien kandidate meer as die verlangde aantal antwoorde verskaf, ondersoek alle antwoorde tot voordeel van die kandidaat. Strafpunte kan toegeken word vir vreemde items indien kandidate volpunte vir 'n vraag gekry het (maks. -2 per vraag)
8. Waar strafpunte toegeken word, kan die finale punte vir daardie afdeling van 'n vraag nie as 'n negatiewe totaal getoon word nie.
9. Waar metodepunt(e) vir 'n bewerking toegeken word, moet die nasiener eers die redelikheid van die antwoord ondersoek voordat die punt toegeken word.
10. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. **LW:** Kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷ wees volgens kandidaat se (geldige) antwoord, of soos in nasienriglyne aangedui.
11. By bewerkings moet geen punte vir bewerkings toegeken word waar die teller & noemer omgeruil is nie. Dit is ook van toepassing op verhoudings.
12. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat in geheel of gedeeltelik foutief is nie. Dui aan met 'n ☒.
13. Wees bedag daarop dat sommige kandidate geldige alternatiewe buite hierdie nasienriglyne kan gee. Let ook daarop dat een kommentaar meer as een korrekte aspek kan bevat.
14. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding; s = oorbodige item
15. Hierdie nasienriglyne is nie vir verspreiding in die publiek nie, omdat sekere items dalk verkeerde hantering kan impliseer. Aanpassings word gemaak op grond van die nuanses/konteks van sekere vrae.

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 12 bladsye.

VRAAG 1

1.1	1.1.1	Waar ✓
	1.1.2	Onwaar ✓
	1.1.3	Waar ✓

3

1.2.1 Bereken die korrekte saldo van die Debiteurekontrolerekening op 31 Augustus 2024.

Saldo voor foute en weglatings	R359 100
(i)	+ 4 500 ✓
(ii)	0
(iii)	- 11 000 ✓
(iv)	0
(v)	+ 2 700 ✓✓ [5 200 – 2 500] twee punte vir beide syfers; 2 700 moet positief wees
(vi)	0
Korrekte saldo van Debiteurekontrolerekening Moet R359 100 insluit	355 300 ✓ een deel korrek

5

Oorbodige inskrywings: geen metodepunt op eindtotaal

1.2.2 Voltooi die korrekte Debiteurelys op 31 Augustus 2024

N Naidoo	63 000 + 4 500	67 500 ✓✓
S Sibiya	69 000 + 18 000	87 000 ✓✓
V Esterhuizen	114 000 – 18 000 ✓ + 2 700 ✓ Sien 1.2.1(v)	98 700 ✓*
J Nyoka	95 700 – 3 450 ✓ – 3 450 ✓ – 6 900 twee punte	88 800 ✓*
W du Plessis	11 500 + 7 500 ✓ – 5 700 ✓ 1 800 twee punte	13 300 ✓*
Korrekte totaal van Debiteurelys		355 300 ✓*

*een deel korrek

14

1.3.1

Verskaf 'n berekening of syfers wat aandui waarom Timo Handelaars nie met die syfers in die Debiteure-ouderdomsontleding tevrede moet wees nie.		ANTWOORD
BEWERKINGS		
$\frac{[240\ 000 - 48\ 000]}{240\ 000} \times \frac{100}{1}$ OF $\frac{[118\ 000 + 36\ 000 + 38\ 000]}{240\ 000} \times \frac{100}{1}$		80% ☒ een deel korrek Aanvaar '10% onder die teiken' Moenie 'R' aanvaar nie
OF $49,2\% + 15\% + 15,8\%$ OF $\frac{[29\ 200 + 18\ 800]}{240\ 000} \times \frac{100}{1}$ twee punte een punt		20% een deel korrek Moenie 'R' aanvaar nie
OF $12,2\% + 7,8\%$		

4

'x 100' word nie as 'een deel korrek' gereken nie

1.3.2

Verduidelik TWEE stukkies raad wat jy die eienaar sal bied.
Enige TWEE toepaslike aspekte ✓✓ ✓✓ Deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde
<ul style="list-style-type: none"> Moedig klante aan om per debietorder te betaal om laat-betalings te vermy. Implementeer outomatiese herinneringstelsel (SMS/epos/oproepe) wat klante herinner aan opkomende betaaldatums / onbetaalde bedrae / betalingbevestigings. Deeglike evaluering ('screening') / agtergrond-ondersoeke verseker dat debiteure se finansiële status nagegaan word voordat krediet toegestaan word. Kontroleer debiteure se kredietwaardigheid (krediettellings/kredietgeskiedenis) gereeld en pas kredietlimiete dienoooreenkomstig aan. Bied verskeie betalingsopsies/betalingsplanne aan debiteure wat nie aan kredietterme voldoen nie. Blok / Vries / Skort debiteure se rekeninge op wat nie betyds betaal nie. Gebruik skuldinvorderingsdienste/oorhandig aan skuldinvorderaars/neem regstappe.
NIE aanvaarbaar: Bied kortings aan / Belas met rente

4

1.4

Ontleed die transaksies onder die opskrifte hieronder. Toon die effek van ELKE antwoord op die bedrag aan SAID betaalbaar.			
NR.	BEWERKINGS	BTW-BEDRAG	EFFEK OP BTW AAN SAID BETAALBAAR (Toename/Afname)
<i>Bv.</i>	$5\ 200 \times 15/100$	<i>R780</i>	<i>Toename</i>
A.	$17\ 250 \times 15/115$	$2\ 250$ ✓	Toename / + ✓
B.	$\frac{[139\ 200 \times 15/100] - [9\ 200 \times 15/100]}{20\ 880} \times \frac{100}{1}$ OF $130\ 000$ twee punte $\times \frac{15}{100}$ OF $149\ 500$ een punt $- 130\ 000$ een punt	$19\ 500$ ☒ * *een deel korrek As: $\times 15/100$	Toename / + ✓
C.	$23\ 000$ ✓ $\times \frac{[90/100 \times 15/115]}{20\ 000}$ ✓ een punt een punt OF $20\ 000 \times \frac{[90/100 \times 15/100]}{20\ 700} - 18\ 000$ een punt een punt	$2\ 700$ ☒ * *een deel korrek	Afname / - ✓

10

Aanvaar die gebruik van +/- tekens vir effek; + (toename) / - (afname)

TOTALE PUNTE

40

VRAAG 2

Bereken:

Bewerkings in vierkantige hakies word gereken as een deel; kan nie apart gemerk word nie.

2.1.1

Die geweegte gemiddelde kosprys van EEN sonbril.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$\begin{array}{r} [1\ 719\ 000 + 8\ 781\ 000] \\ \underline{10\ 500\ 000} \checkmark\checkmark \\ 3\ 000 \checkmark\checkmark \\ [620 + 2\ 380] \end{array}$	R3 500 ☒ een deel korrek
Merk noemer en teller as sulks/ alle bedrae is alleenstaande Geen punte toegeken vir bewerkings bygevoeg by 10 500 000 en 3 000	

5

2.1.2

Die getal sonbrille wat gesteel is.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$\begin{array}{r} [620 + 2\ 380] \\ 3\ 000 \checkmark - 2\ 050 \checkmark - 840 \checkmark \end{array}$	110 ☒ een deel korrek

4

Die randwaarde van die gesteelde sonbrille deur die geweegte-gemiddelde-voorraadwaardasiemetode te gebruik.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$\begin{array}{r} R3\ 500 \quad \times \quad 110 \\ \text{sien 2.1.1} \quad \quad \quad \text{sien 2.1.2 hierbo} \end{array}$	R385 000 ☒ ☒ twee m.punte of niks As (2.1.1 x 2.1.2) hierbo

2

2.1.3

Die waarde van die eindvoorraad deur die eerste-in-eerste-uit(EIEU)-metode te gebruik.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$\begin{array}{r} [745 - 20] \quad \quad \quad [840 - 725] \\ *725 \checkmark \times 4\ 200 \checkmark \quad + \quad *115 \checkmark \times 3\ 750 \checkmark \\ 3\ 045\ 000 \quad \quad \quad \quad \quad \quad 431\ 250 \\ \text{twee punte} \quad \quad \quad \quad \quad \quad \text{een m.punt} \quad \text{een punt} \end{array}$	R3 476 250 ☒ een deel korrek Beide syfers moet bymekaar getel wees
* Vir m.punt: beide *syfers moet optel na 840	

5

2.1.4 Verduidelik hoe Nosisa Jack en Micha skuldig aan die diefstal van die voorraad kon bewys het. Verskaf EEN punt.

Enige EEN toepaslike verduideliking ✓✓

Deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde.

- Gebruik fluitjieblaser se verklaring as getuie en bevestig die bevindinge.
- Vergelyk die verskaffer se faktuur met bestelvorms / afleveringsnotas om verskille uit te lig
- Verifieer voorraadrekords d.m.v. fisiese voorraadtelling na aflevering
- Versoek bewys van die afleveringsroetes en vergelyk met afleveringsdatums.
- Bestudeer GKT (geslotekringtelevisie)-materiaal om ongewone prosedures tydens aflevering te identifiseer.

2

Watter aksie moes teen Micha en Jack geneem word? Verskaf EEN punt vir elke persoon.

Micha (verkoopsassistent) ✓✓	Jack (verskaffer se bestuurder) ✓✓
<ul style="list-style-type: none"> • Hou 'n billike dissiplinêre verhoor / skors Micha hangende die uitslag van die verhoor. • Oudit/ondersoek vorige transaksies met die verskaffer vir ander moontlike bedrog/wangedrag. • Lê kriminele klagtes teen hom • Trek geld af van salaris / vereis terugbetalings van Micha om verliese te herwin. • Verlaag die verkoopsassistent in rang/ maak seker dat hy nie in dies. posisie in die besigheid aangestel word nie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stel verskaffer in kennis van Jake se wangedrag en versoek dat daar teen hom opgetree word. • Jack moet belet word om sake met die besigheid te doen /verhoed hom om die perseel te betree. • Lê kriminele klagtes teen hom. • Versoek dat hy vergoeding betaal indien bewyse sy betrokkenheid bevestig. • Hersien kontrakte met die verskaffer om strafmaatreëls vir toekomstige onetiese gedrag in te sluit.

4

2.2.1 BROEKE Bewerkings in vierkantige hakies word gereken as een deel; kan nie apart gemerk word nie

Bereken die winsopslagerspersentasie wat vir broeke behaal is.

BEWERKINGS		ANTWOORD
$\frac{420 \checkmark}{500 \checkmark} \times \frac{100}{1}$	OF	$84\% \checkmark$ <p>een deel korrek 'x 100' word nie as 'een deel korrek' gereken nie</p>
$\frac{235\,200}{280\,000} \times \frac{100}{1}$ <p>een punt</p>	<p>een punt</p>	

Merk noemer en teller as sulks/ alle bedrae is alleenstaande.
Rande en eenhede kan nie gemeng word nie.

3

Lewer kommentaar op of die winsopslagerspersentasie die besigheid sal bevoordeel of nie.

Enige toepaslike verduideliking ✓✓

Deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde

- Klante sal nie die produk wil koop / die hoër prys wil betaal nie.
- Pryssensitiewe klante kan kies om by mededingers te koop wat dieselfde broeke teen laer pryse aanbied, wat tot laer verkope kan lei.
- Gereelde klante kan ontmoedig word om herhalende aankope te doen.
- 'n Afneme in verkoopsvolumes kan kontantvloei negatief beïnvloed.
- VHP (Voorraadhouingsperiode) van 186 dae (6,2 maande) dui op 'n lae vraag wat lei tot hoë voorraadvlakke / lae verkope kan daartoe lei dat voorraad uit die mode raak.

2

2.2.2 INFORMELE HEMDE

Lewer kommentaar oor hoe die terugsending van 120 informele hemde die besigheid negatief kon beïnvloed. Verskaf EEN punt.

Enige EEN toepaslike verduideliking ✓✓

- Hoë getal terugsendings kan tot verlies aan inkomste lei / Hoë % terugsendings kan tot daling in toekomstige verkope lei (minder klante)
- Lei tot laer verkoopsinkomste / afname in aanvraag / laer bruto wins.
- Kan die besigheid se reputasie (beeld) negatief beïnvloed.
- Voorbereiding van teruggestuurde hemde vir herverkoop teen die oorspronklike verkoopprijs kan tot ekstra kostes lei.

2

2.2.3 FORMELE HEMDE

Bewerkings in vierkantige hakies word gereken as een deel; kan nie apart gemerk word nie

Bereken hoe lank (in dae) dit Mike sal neem om die eindvoorraad vir formele hemde te verkoop.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$\frac{125}{855} \checkmark \times 120 \text{ dae } \checkmark \checkmark \text{ OF } 121 \text{ dae}$ <p style="text-align: center;">OF</p> $\frac{[R680 \times 125]}{85\ 000} \text{ een punt } \times 120 \text{ dae } \text{ twee punte } \text{ OF } 121 \text{ dae}$ $581\ 400$	$17,5 / 17,7 \text{ dae } \checkmark$ <p style="text-align: center;">een deel korrek Aanvaar 18 dae</p>
<p>Merk noemer en teller as sulks/ alle bedrae is alleenstaande. Rande en eenhede kan nie gemeng word nie.</p>	

4

Lewer kommentaar op EEN ander punt oor die formele hemde wat Mike kan bekommer.

Enige EEN toepaslike punt ✓✓

- Geen aanlynverkope vir formele hemde / formele hemde is tans nie beskikbaar vir aanlynverkope nie.
- Huidige lae winsgrens % moet dalk verhoog word vir beter wins, maar dit kan 'n verlies aan klante tot gevolg hê.
- Kan verlies aan winste ly, as verskaffers hul pryse verhoog en die besigheid steeds 'n lae winsgrens-% handhaaf.
- Kan voorraadtekorte in die toekoms ervaar, omdat eindvoorraad vinnig kan uitverkoop.

2

TOTALE PUNTE
35

VRAAG 3

3.1

	KONTANTBEGROTING		GEPROJEKTEERDE STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE	
	ONTVANGSTE	BETALING	INKOMSTE	UITGAWE
Bv.		5 000		5 000
3.1.1	132 000 ✓		132 000 ✓	101 000 ✓
3.1.2		34 000 ✓		
3.1.3	264 600 ✓		19 600 ✓	

6

- 1 per lyn vir oorbodige inskrywings (maks -2); slegs as 'n punt op sodanige lyn verdien is.

3.2

JESARY SUPERSPARES

Bewerkings in vierkantige hakies word gereken as een deel; kan nie apart gemerk word nie

3.2.1

Bereken die krediet aankope vir November 2024.	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$103\,200 \times \frac{100}{60} \times \frac{100}{125}$ <p>172 000 twee punte 103 200 ✓ x $\frac{100}{60}$ ✓ x $\frac{100}{125}$ ✓</p> <p>OF [103 200 x 100/125] 82 560 x 100/60 twee punte een punt</p>	<p>137 600 ✓ een deel korrek</p>

4

KREDITEUREBETALINGSKEDULE VIR DESEMBER 2024			
MAAND	KREDIET-AANKOPE	NOVEMBER	DESEMBER
September	147 200	36 800	Oorbodige inskrywings; geen metodepunt op eindtotaal
Oktober	132 800	96 612	33 200 ✓
November	137 600 ✓		100 104 ✓✓
	Sien 3.2.1		moet x [75% x 97%] drie punte as krediet aankope-syfer nie getoon is nie.
		133 412	133 304 ✓*

*een deel korrek

5

Bereken:

Bewerkings in vierkantige hakies word gereken as een deel; kan nie apart gemerk word nie

3.2.2

(i) Huuruitgawe vir Desember 2024	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$29\,000 \times \frac{1,06}{100}$ <p>OF</p> $29\,000 + (29\,000 \times 6\%)$ <p>29 000 + 1 740</p>	<p>30 740 ✓✓</p> <p>twee punte of niks</p>

2

(ii) Rente op lening vir Desember 2024	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$3\,500 \checkmark - 700 \checkmark \checkmark$ <p>OF</p> $\frac{[300\,000 - 60\,000]}{240\,000} \times [14/100 \times 1/12]$ <p>een punt een m,punt een punt</p>	<p>2 800 ✓</p> <p>een deel korrek</p>

4

(iii) Deposito wat op 30 November 2024 betaal moet word vir die nuwe rekenaars wat geïnstalleer is.	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$352\,800 \checkmark \times \frac{20}{80} \checkmark$ <p>OF</p> $441\,000 - 352\,800$ <p>een punt een punt</p> <p>OF</p> $441\,000 \times \frac{20}{100}$ <p>een punt een punt</p>	<p>88 200 ✓</p> <p>een deel korrek</p>

3

(iv) Versekering vir Desember 2024	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$17\,500 \checkmark + 1\,260 \checkmark$ <p>OF</p> $5\,760 + 13\,000$ <p>een punt een punt</p>	<p>18 760 ✓</p> <p>een deel korrek</p>

3

(v) Salarisse vir November 2024	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$\frac{143\,750 \checkmark}{1} \times \frac{9 \checkmark}{12,5}$ <p>OF</p> $143\,750 - 40\,250$ <p>een punt een punt</p> <p>OF</p> $46\,000 \times \frac{9}{4}$ <p>een punt een punt</p>	<p>103 500 ✓</p> <p>een deel korrek</p>

3

3.2.3 Verduidelik die verandering wat Bluey aan die verkoopsbeleid gemaak het toe hy sy begroting vir Oktober 2024 opgestel het. Verskaf EEN punt met syfers.

Verandering in kontantverkope OF verandering in kredietverkope ✓✓

Kontantverkope het verander (van 40%) tot 60% / (van R58 000) tot R96 000 / met R38 000 / met 65,5% / met 20%-punte.

OF

Kredietverkope het verander (van 60%) tot 40% / (van R87 000) tot R64 000 / met R23 000 / met 26,4% / met 20%-punte

2

Die werklike kredietverkope was hoër as die begrote kredietverkope vir Oktober 2024. Verduidelik waarom Bluey nie bekommerd hoef te wees nie. Verskaf TWEE punte met syfers.

Enige toepaslike verduideliking ✓ ✓ Syfers ✓ ✓

- Aantal klante vermeerder (van 540) tot 729 / met 189 / met 35%.
- Bruto wins verbeter (van R60 000) tot R82 875 / met R22 875 / met 38,1%.
- Totale verkope verbeter (van R160 000) tot R221 000 / met R61 000 / met 38%.

Moenie 'n vergelyking met September-syfers aanvaar nie.

4

Lewer kommentaar op die beheer oor aflewering-uitgawes en verpakkings-materiaal vir Oktober 2024. Haal syfers aan.

<p>Aflewering-uitgawes</p>	<p>Enige toepaslike kommentaar (met syfers) ✓✓ ✓✓ Moet met verkope vergelyk word Moenie 'n vergelyking met September-syfers aanvaar nie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goeie beheer; begroot vir 15% van verkope; 15% van verkope is werklik gebruik.(100% gebruik) • Oorspandeer met R9 150 (van R24 000) tot R33 150 / met 38,1%, terwyl totale verkope slegs verhoog het met 38,1% / werklike verkope, R221 000 is meer as die begrote verkope (R160 000)
<p>Verpakkings-materiaal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nie goed beheer; werklike syfer het begroting oorskry met 33,3% / Begroot vir 9% van verkope, maar 12% is spandeer. • Oorspandeer met R12 120 (van R14 400) tot R26 520 / met 84,2%, terwyl totale verkope slegs verhoog het met 38,1%.

4

TOTALE PUNTE

40

VRAAG 4

4.1 BLOMPOT-VERVAARDIGERS

Bewerkings in vierkantige hakies word gereken as een deel; kan nie apart gemerk word nie

4.1.1

Bereken die direkte/grondstof- materiaal koste.				ANTWOORD
BEWERKINGS				
	$[4\ 800 \times 1,4]$ 6 720 ✓✓ x 1,1 ✓	x R125		924 000 ✓ AS x 125
	7 392 drie punte			
OF	(6 720 twee punte + 672 een punt)	x R125		
OF	4 800 een punt x 1,54 twee punte	x R125		

4

4.1.2

Bereken die direkte arbeidskoste.		
Direkte arbeidskoste begroot vir die jaar		1 117 200
Werker wat bedank het	$1\ 117\ 200 \times 4/84$	
OF	$159\ 600 \times 4/12$	
OF	$159\ 600 - (1\ 117\ 200 / 7)$ 106 400	(53 200) ✓✓* ignoreer hakies
OF	$[1\ 680 \times 4/12] \times [(1\ 117\ 200 \div 1\ 680) / 7]$ 560 x 95	
Oortyd	$(3 \times 60) \times 95 \times 1,6$ 180 ✓ x 95 ✓ x 1,6 ✓ sien hierbo	27 360 ✓*
OF	$(3 \times 60 \times 1,6) \times 95$ 288 twee punte x 95 een m.punt	
Kontroleer bewerking; 'werker..' (afgetrek) en 'oortyd' (opgetel) Moet R1 117 200 insluit		1 091 360 ✓*

7

* een deel korrek

4.1.3

Fabrieksboekoste-nota		
Foutiewe fabrieksboekoste		1 132 700
Fabriek: Indirekte arbeid		88 320 ✓✓
Fabriekshuur	$(157\ 500 \times 600/800) - (126\ 000 \times 400/600)$ 118 125 ✓✓ - 84 000 ✓✓	34 125 ✓
Moet R1 132 700 insluit		1 255 145 ✓*

8

*een deel korrek

4.2 TIMEPIECE VERVAARDIGERS**4.2.1**

Lewer kommentaar op die produksievlak en gelykbreekpunt op 31 Augustus 2024.

Enige toepaslike punt ✓✓ syfers ✓✓

Vir VIER punte:

- Vervaardig en verkoop 3 640 eenhede; GBP is meer op 6 868 / Maak 'n verlies op 3 228 eenhede
- Verlies op 3 228 eenhede is beter as verlies op 5 073 eenhede in 2023.

Vir TWEE punte (maks):

- GBP het verminder met 1 115 eenhede / (van 7983) tot 6 868 / met 14%
- Eenhede vervaardig het vermeerder met 730 eenhede / (van 2910) tot 3 640 / met 25%.

4

4.2.2

Lewer kommentaar op die bruto wins verdien deur die besigheid en die prys wat vir die horlosies gevra is. Verduidelik, volgens jou opinie, of Jabu se klante die 2024-prys as redelik beskou het. Verskaf syfers.

Vergelyking van BW ✓ syfers ✓ Vergelyking van VP ✓ syfers ✓

- Bruto wins het verhoog (van R960 300) tot R1 237 600 / met R277 300 / met 28,9%.
- Aantal eenhede verkoop het verhoog (van 2 910) tot 3 640 / met 730 eenhede / met 25% / Totale verkope het verhoog (van R2 880 900) tot R3 712 800.
- Verkoopprys het verhoog (van R990) tot R1 020 / met R30 wat vir meeste klante aanvaarbaar is, want dit is minder as die inflasiekoers.

Vir VIER punte: Wees bedag op kommentaar/opmerkings wat gekombineer is

- Prys verhoog met 3%, 25% meer eenhede verkoop en BW verhoog met 28,9%.

4

4.2.3

Identifiseer die TWEE belangrikste koste wat 'n positiewe uitwerking op die verkoopprijs kon gehad het. Verskaf in elke geval 'n strategie wat Jabu kon implementeer het.

KOSTE ✓ ✓	STRATEGIE ✓ ✓
Direkte materiaalkoste	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik 'n goedkoper / plaaslike verskaffer / doen grootmaataankope teen laer pryse • Verminderde vermorsing, a.g.v. verbeterde toesig / beter opgeleide werkers / beter tegnologie gebruik.
Totale vaste koste	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomie van skaal/totale vaste koste bly onveranderd op R1 820 000 al is meer eenhede geproduseer.
Verkoops-en-verspreidings koste	<ul style="list-style-type: none"> • Bied betroubare verspreidingsstelsels om klante-tevredenheid te verhoog; Kan meer vir produkte vra. • Meer advertensies / gratis aflewering kan bydra tot verhoogde verkope.

4

4.2.4

<p>Jabu wil gedurende die volgende finansiële jaar sy wins met R300 000 verhoog, terwyl die koste behou word. Bereken die prys wat hy klante moet vra om 400 ekstra eenhede te kan vervaardig.</p>	
BEWERKINGS	ANTWOORD
<p> $(300\ 000 / 400)$ $750\checkmark\checkmark + 755\checkmark$ OF $\frac{300\ 000}{400}$ een punt + $\frac{[400 \times 755]}{400}$ een punt </p>	<p> R1 505 ☒ een deel korrek </p>

4

TOTALE PUNTE
35

TOTAAL: 150

